

KOBIETY W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM W 2010 R.

Opracowania sygnałne

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40 – 158 Katowice

www.stat.gov.pl/katow

e-mail:
SekretariatUsKce@stat.gov.pl

tel.: 32 779 12 00
fax: 32 779 13 00, 258 51 55

Demografia

Liczba ludności województwa śląskiego według stanu na koniec grudnia 2010 r. wyniosła 4635,9 tys. osób, z czego 51,8% stanowiły kobiety. W porównaniu z końcem 2009 r. odnotowano nieznaczny spadek liczby kobiet (o 0,1%), w tym w miastach (o 0,3%). Na wsi populacja kobiet zwiększyła się o 0,6%. Odsetek kobiet w skali kraju ukształtował się na poziomie 12,2%.

Ludność^a
Stan w dniu 31 XII

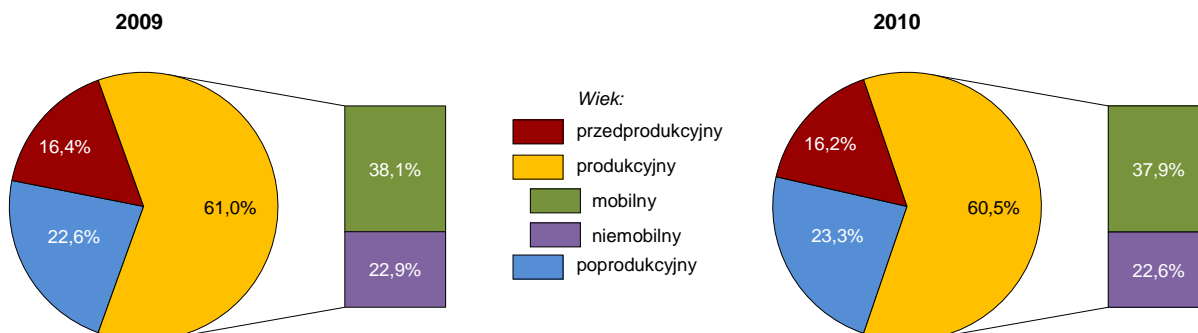
LATA	Ogółem	Kobiety			Liczba kobiet na 100 mężczyzn
		razem	miasta	wieś	
2005.....	4685775	2421969	1912928	509041	107,0
2006.....	4669137	2415280	1904687	510593	107,2
2007.....	4654115	2409171	1896324	512847	107,3
2008.....	4645665	2405766	1890800	514966	107,4
2009.....	4640725	2403596	1885869	517727	107,4
2010.....	4635882	2401708	1881025	520683	107,5

^a Na podstawie bilansów.

Współczynnik feminizacji w końcu grudnia 2010 r. wyniósł 107,5 (przed rokiem 107,4). W miastach na 100 mężczyzn przypadła 109 kobiet, podczas gdy na obszarach wiejskich 104 kobiety. Najwyższy współczynnik feminizacji odnotowano w miastach na prawach powiatu: Częstochowa (113,2), Bielsko-Biała i Katowice (po 111,9) oraz Sosnowiec (111,0), natomiast najniższy wystąpił w Żorach oraz w powiatach kłobuckim i lublinieckim (po 102,9).

Liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym w końcu 2010 r. wyniosła 388,8 tys. i zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 1,1%. Grupa kobiet w wieku produkcyjnym liczyła 1452,4 tys., a ich liczba była niższa niż w końcu 2009 r. o 1,0%. Liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wzrosła w omawianym okresie o 3,0% i ukształtowała się na poziomie 560,4 tys.

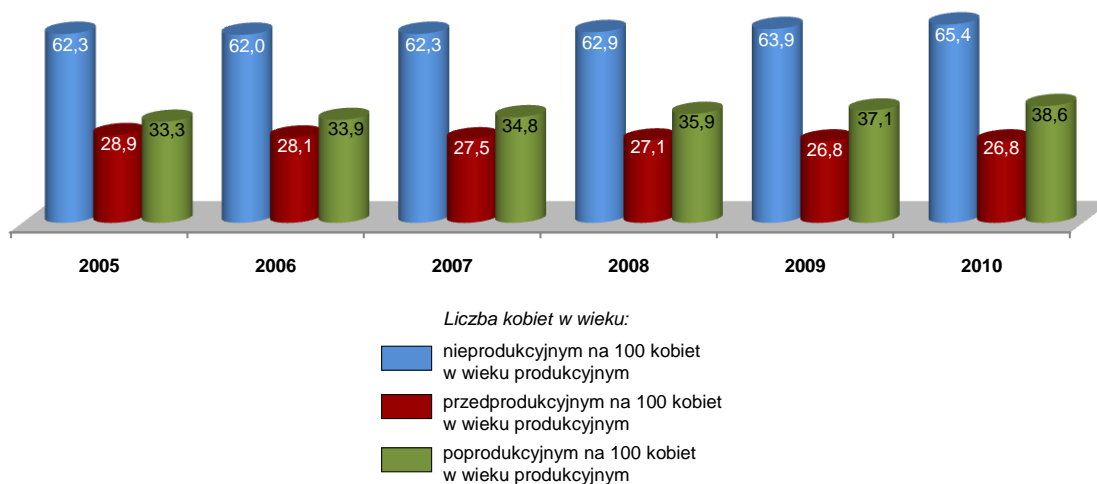
Kobiety według ekonomicznych grup wieku
Stan w dniu 31 XII

Wartość współczynników obciążenia demograficznego w ostatnich latach wykazuje coraz mniej korzystne relacje pomiędzy poszczególnymi grupami wieku zarówno dla całej populacji ludności województwa śląskiego, jak również dla kobiet. W końcu 2010 r. na 100 kobiet w wieku produkcyjnym przypadają 65 kobiet w wieku nieprodukcyjnym, z czego 27 kobiet w wieku przedprodukcyjnym oraz 39 kobiet w wieku poprodukcyjnym.

Współczynniki obciążenia demograficznego kobiet

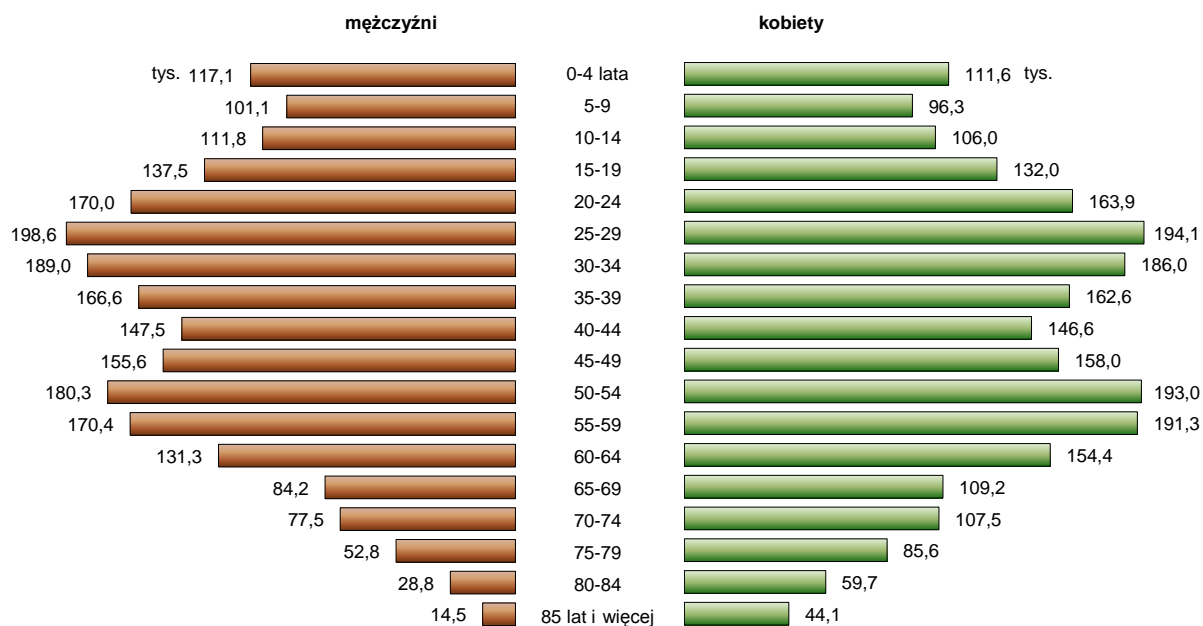
Stan w dniu 31 XII

Biorąc pod uwagę wiek ludności województwa śląskiego można zauważyć, iż przewaga liczebna kobiet zwiększa się systematycznie wraz ze wzrostem wieku. W końcu 2010 r. wśród osób w wieku 0-44 lata odnotowano przewagę liczby mężczyzn, natomiast wśród osób po 45 roku życia wyraźnie dominowały kobiety. Udział kobiet spośród osób w wieku 40-44 lata wyniósł 49,8%, a dla grupy wiekowej 45-49 lat ukształtował się na poziomie 50,4%. Ponad trzy czwarte ludności w wieku 85 lat i więcej stanowiły kobiety. Najniższy udział kobiet zanotowano wśród osób w przedziale wiekowym 10-14 lat (48,7%), a także w grupach 0-4 lata oraz 5-9 lat (po 48,8%).

Ludność według płci i wieku w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

W 2010 r. w województwie śląskim odnotowano 47,8 tys. urodzeń żywych, czyli mniej niż w 2009 r. (o 0,1%). Wśród noworodków dziewczynki stanowiły prawie 49%, z czego 77,1% dziewczynek urodziło się w miastach, a 22,9% na wsi. Liczba zgonów ukształtowała się na poziomie 47,7 tys., tj. niższym niż w 2009 r. o 1,8%. Prawie 47% zgonów dotyczyło kobiet. Efektem przewagi liczby urodzeń żywych nad liczbą zgonów wśród kobiet był dodatni przyrost naturalny tej populacji, który wyniósł 922 (505 w 2009 r.).

Ogólny współczynnik płodności kobiet w wieku 15-49 lat (łącznie z urodzeniami z matek w wieku poniżej 15 lat) od 2005 r. wzrasta systematycznie. W 2009 r. osiągnął poziom 41,0 wobec 39,7 w 2008 r. Wyższą płodnością charakteryzowały się kobiety mieszkające na wsi (41,4) niż w miastach (40,9). Najwyższą płodność odnotowano wśród kobiet w wieku 25-29 lat (93,0), w tym w miastach (91,0) oraz na obszarach wiejskich (100,5).

Płodność kobiet

LATA	Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku 15-49							
	ogółem	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
2005.....	33,0	12,8	54,0	83,7	53,5	19,2	3,7	0,1
2006.....	34,8	13,2	54,1	86,5	57,7	20,6	3,8	0,1
2007.....	36,5	14,3	54,6	87,4	60,6	22,7	4,2	0,1
2008.....	39,7	16,5	56,8	91,9	67,8	24,3	4,3	0,2
2009.....	41,0	16,3	55,7	93,0	70,1	27,1	4,7	0,2
miasta.....	40,9	17,5	54,7	91,0	70,4	27,0	4,4	0,2
wieś.....	41,4	12,8	59,2	100,5	68,7	27,6	5,9	0,3

Aktywność ekonomiczna ludności

Przeciętne roczne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wykazują poprawę sytuacji kobiet na rynku pracy w województwie śląskim w latach 2005 – 2010. Wzrost poziom aktywności zawodowej kobiet wskutek wzrostu liczby pracujących. Wpłynęło to na podwyższenie wskaźnika zatrudnienia oraz współczynnika aktywności zawodowej. Liczba bezrobotnych kobiet oraz stopa bezrobocia ukształtowały się na niższym poziomie niż w 2005 r. Korzystnym zjawiskiem jest również spadek liczby biernych zawodowo.

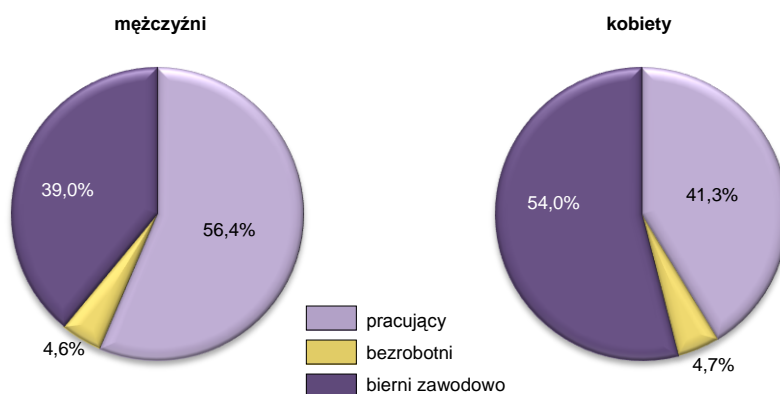
Aktywność ekonomiczna kobiet w wieku 15 lat i więcej przeciętne roczne

LATA	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
2005.....	2090	959	754	205	1131	45,9	36,1	21,4
2006.....	2048	887	737	150	1161	43,3	36,0	16,9
2007.....	2010	851	775	76	1160	42,3	38,6	8,9
2008.....	1975	881	815	66	1093	44,6	41,3	7,5
2009.....	1997	906	836	70	1091	45,4	41,9	7,7
2010.....	2047	941	843	98	1106	46,0	41,2	10,4

W IV kwartale 2010 r. liczba kobiet w wieku 15 lat i więcej wyniosła 2042 tys. i była wyższa niż przed rokiem o 7,8%. Kobiety aktywne zawodowo stanowiły 46,0% omawianej zbiorowości. Wśród kobiet aktywnych zawodowo prawie 90% stanowiły kobiety pracujące, a ponad 10% bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej kobiet wyniósł 46,0% i w skali roku pozostał na niezmiennym poziomie. Był on wyższy dla kobiet mieszkających w miastach (46,7%) niż na wsi (43,3%).

Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według aktywności ekonomicznej i płci w IV kwartale 2010 r.

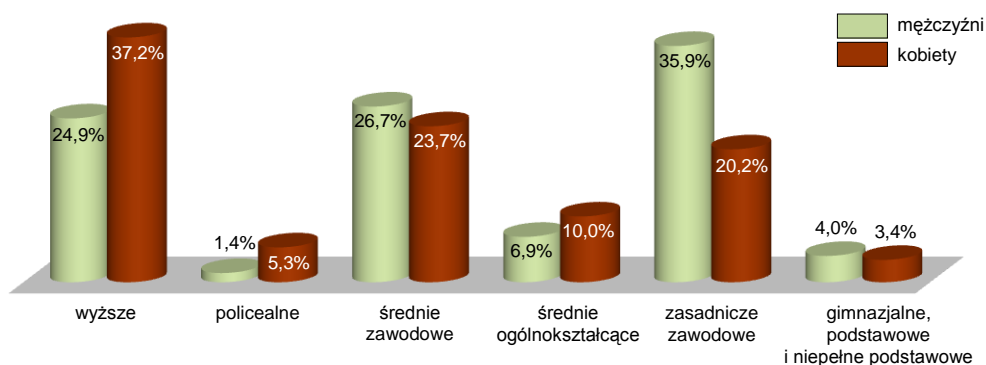

Zbiorowość pracujących kobiet wyniosła w IV kwartale 2010 r. 843 tys. i wzrosła w ujęciu rocznym o 4,5%. Ponad 80% omawianej populacji pracowało w miastach. W pełnym wymiarze czasu pracy pracowało 731 tys. kobiet, tj. 86,7%. Biorąc pod uwagę status zatrudnienia najliczniejszą grupę stanowiły kobiety zatrudnione jako pracownik najemny (88,8%). Kobiety pracodawcy i pracujące na własny rachunek stanowiły 9,5% ogółu pracujących kobiet.

W IV kwartale 2010 r. wskaźnik zatrudnienia dla kobiet ukształtował się na poziomie 41,3%, tj. niższym niż w analogicznym okresie ub. r. o 1,3 pkt proc. Wyższy wskaźnik zatrudnienia zanotowano dla populacji kobiet mieszkających w miastach niż na wsi (42,1% wobec 37,8%).

Pracujące kobiety były lepiej wykształcone niż pracujący mężczyźni. W IV kwartale 2010 r. ponad 76% pracujących kobiet posiadało co najmniej średnie wykształcenie, podczas gdy odsetek mężczyzn o takim samym poziomie wykształcenia wyniósł 60,0%. Na każdym z poziomów wykształcenia wskaźnik zatrudnienia dla kobiet był niższy niż dla mężczyzn.

Pracujący według poziomu wykształcenia i płci w IV kwartale 2010 r.

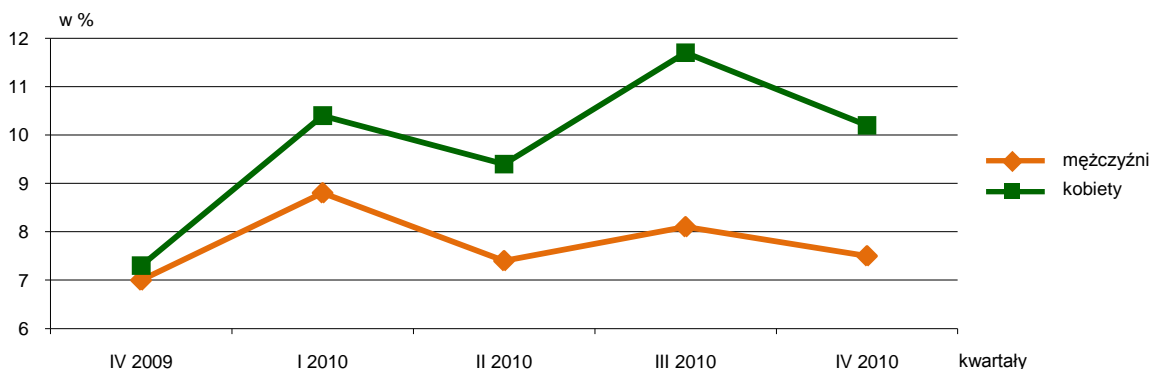
W IV kwartale 2010 r. kobiety dominowały wśród pracujących w sekcjach: opieka zdrowotna i pomoc społeczna (85,7%), edukacja (78,0%), zakwaterowanie i gastronomia (71,4%), obsługa rynku nieruchomości (69,2%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (69,0%). Najmniejszy udział kobiet odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (6,3%).

Przewagę kobiet odnotowano wśród następujących grup zawodowych: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (69,8%), pracownicy biurowi (68,1%), specjaliści (59,5%), pracownicy przy pracach prostych (57,6%) oraz technicy i inny średni personel (53,9%). Najmniej kobiet pracowało w grupie robotnik przemysłowy i rzemieślnik (9,8%).

Według wyników BAEL w IV kwartale 2010 r. zbiorowość bezrobotnych kobiet liczyła 96 tys. Na przestrzeni roku liczba omawianej populacji zwiększyła się o 50,0%. Trzy czwarte bezrobotnych kobiet mieszkało w miastach.

Stopa bezrobocia dla kobiet wyniosła 10,2% i wzrosła w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. o 2,9 pkt proc. Wyższą stopę bezrobocia zanotowano wśród kobiet mieszkających na obszarach wiejskich niż w miastach (12,7% wobec 9,6%).

Stopa bezrobocia według płci

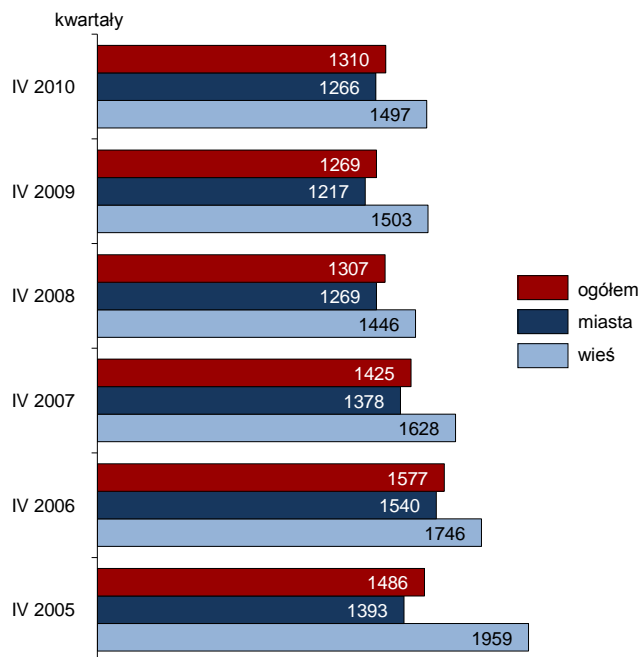

Bezrobotne kobiety najczęściej poszukiwały pracy poprzez krewnych i znajomych (79,2%) oraz powiatowy urząd pracy (63,5%). Poprzez zamieszczenie lub odpowiadanie na ogłoszenia poszukiwało pracy 50,0% bezrobotnych kobiet, a poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy 47,9%. *Należy tutaj zaznaczyć, że w badaniu BAEL osoba mogła podać więcej niż jedną odpowiedź.*

Liczba kobiet biernych zawodowo w IV kwartale 2010 r. wyniosła 1104 tys. i wzrosła w porównaniu z IV kwartałem 2009 r. o 7,8%. Ponad trzy czwarte kobiet biernych zawodowo mieszkało w miastach.

W IV kwartale 2010 r. na 1000 kobiet pracujących w wieku 15 lat i więcej przypadło 1310 kobiet biernych zawodowo. W skali roku odnotowano wzrost obciążenia pracujących osobami biernymi zawodowo dla populacji kobiet. Wśród kobiet zamieszkałych w miastach odnotowano wzrost omawianego wskaźnika, natomiast na obszarach wiejskich spadek.

Kobiety bierne zawodowo na 1000 kobiet pracujących

Wśród kobiet biernych zawodowo w IV kwartale 2010 r. przeważały kobiety z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym (35,7%) oraz zasadniczym zawodowym (23,3%). Najmniej liczną grupę tworzyły kobiety posiadające wykształcenie wyższe (7,7%).

Bezrobocie rejestrowane

W końcu 2010 r. w urzędach pracy województwa śląskiego zarejestrowanych było 181,2 tys. bezrobotnych, z czego większość stanowiły kobiety. Liczba bezrobotnych kobiet ukształtowała się na poziomie 98,2 tys., tj. wyższym niż przed rokiem o 9,2%. Odsetek bezrobotnych kobiet w skali kraju wyniósł 9,7%. Wśród omawianej zbiorowości 15,0% posiadało prawo do pobierania zasiłku, a ich udział w skali roku zmniejszył się o 2,1 pkt proc. Ponad jedna piąta bezrobotnych kobiet mieszkała na wsi.

Najwięcej bezrobotnych kobiet zarejestrowanych było w miastach na prawach powiatu: Częstochowa (6,4 tys.), Sosnowiec (5,6 tys.), Bytom (5,5 tys.), Zabrze (4,4 tys.) i Katowice (4,1 tys.) oraz w powiatach: będzińskim, zawierciańskim i żywieckim (po 3,8 tys.). Łącznie w omawianych jednostkach terytorialnych zarejestrowana była ponad jedna trzecia ogółu bezrobotnych kobiet w województwie.

Bezrobocie rejestrowane

Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem	Kobiety		
		razem	z prawem do zasiłku	bezrobotni ogółem = 100
2005	281280	159383	14594	56,7
2006	229819	137357	12828	59,8
2007	165960	101539	10745	61,2
2008	122748	73071	11670	59,5
2009	168425	89903	15342	53,4
2010	181198	98169	14714	54,2

Liczba bezrobotnych kobiet w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu 2010 r. wyniosła 86,1 tys. Udział kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet kształtował się następująco:

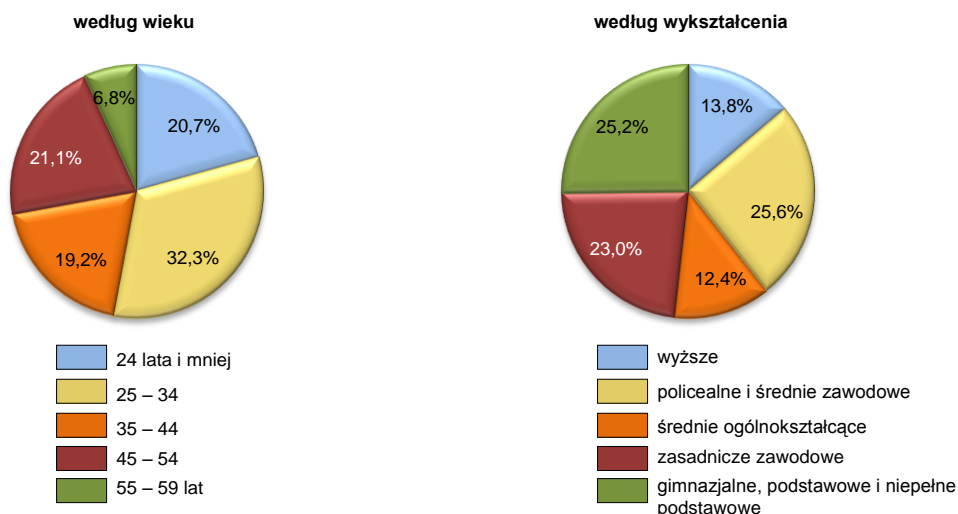
- do 25 roku życia – 20,7%,
- długotrwale bezrobotne – 42,3%,
- kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – 17,3%,
- powyżej 50 roku życia – 18,6%,
- bez kwalifikacji zawodowych – 27,2%,
- bez doświadczenia zawodowego – 29,6%,
- bez wykształcenia średniego – 48,2%,
- samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 14,0%,
- kobiety, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia – 0,3%,
- niepełnosprawne – 5,7%.

Rozpatrując sytuację bezrobotnych kobiet pod względem cech demograficzno-społecznych, problem braku pracy dotyczył w szczególności kobiet w wieku 25-34 lata. W końcu 2010 r. ich liczba wyniosła 31,7 tys. i w skali roku odnotowano jej wzrost o ponad 12%. Najmniej liczną grupę tworzyły kobiety w wieku 50-59 lat (6,7 tys.), a ich liczba zwiększyła się o prawie 34%.

Biorąc pod uwagę wykształcenie większość rejestrujących się kobiet w końcu 2010 r. posiadała wykształcenie policealne i średnie zawodowe (25,1 tys.) oraz gimnazjalne i niższe (24,7 tys.). W ujęciu rocznym liczba bezrobotnych kobiet w omawianych grupach wzrosła odpowiednio o: 9,3% i 6,1%. Najmniej bezrobotnych kobiet legitymowało się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (12,2 tys.), jednakże było to więcej niż rok temu o 7,3%.

Struktura bezrobotnych kobiet według wieku i poziomu wykształcenia w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

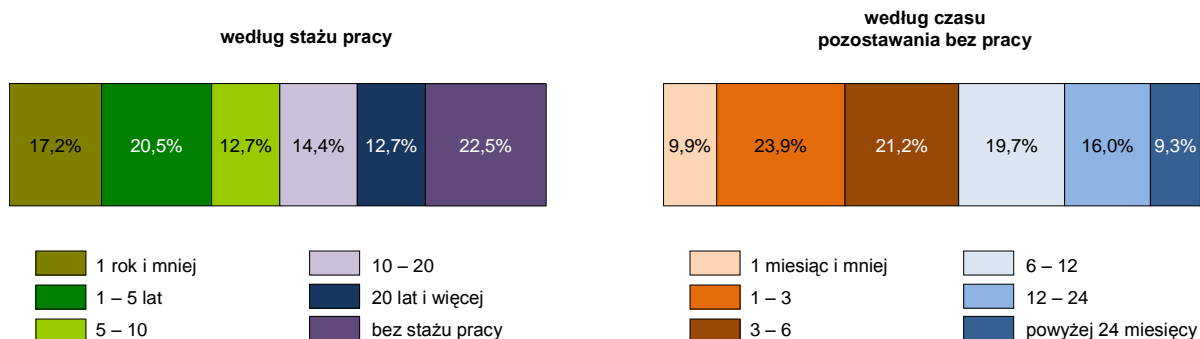

Ze względu na staż pracy najbardziej zagrożone bezrobociem w końcu 2010 r. były kobiety, które jeszcze nie pracowały (22,1 tys.), a ich liczba wzrosła w stosunku do końca 2009 r. o prawie 5%. Liczną grupę tworzyły także bezrobotne kobiety ze stażem pracy 1-5 lat (20,2 tys.), których liczba zwiększyła się o 13,5%.

W trudnej sytuacji na rynku pracy znajdowały się również kobiety pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy. W końcu 2010 r. ich liczba ukształtowała się na poziomie 24,8 tys., tj. wyższym niż w końcu 2009 r. o ponad 19%. Udział omawianej populacji w ogólnej liczbie bezrobotnych kobiet wyniósł 25,3% i wzrósł w ujęciu rocznym o 2,1 pkt proc.

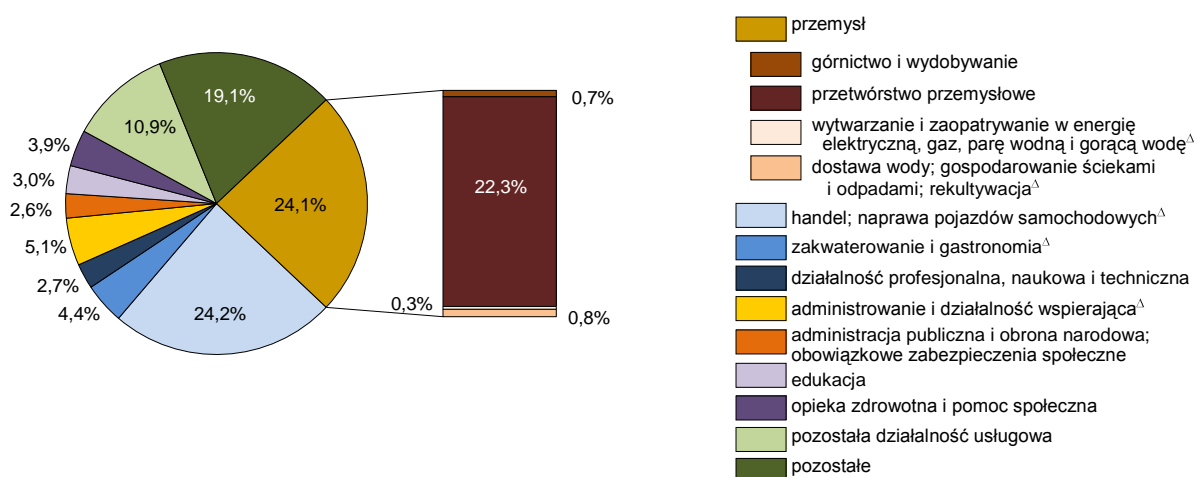
Struktura bezrobotnych kobiet według stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy w 2010 r.

Stan w dniu 31 XII

W końcu 2010 r. liczba kobiet, które poprzednio pracowały zawodowo wyniosła 76,1 tys. (77,5% ogółu bezrobotnych kobiet) i była wyższa niż przed rokiem o 10,5%. Ponad trzy czwarte kobiet poprzednio pracowało w jednostkach sektora prywatnego. Najwięcej bezrobotnych kobiet poprzednio pracowało w sekcjach przetwórstwo przemysłowe (17,0 tys.) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (18,4 tys.). Do najczęściej wykonywanych zawodów należały: sprzedawca (13,3 tys.), sprzątaczką biurową (3,2 tys.), technik ekonomista (3,0 tys.), krawiec (2,9 tys.).

Struktura bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w 2010 r.
Stan w dniu 31 XII

W 2010 r. w urzędach pracy zarejestrowano 167,8 tys. bezrobotnych kobiet, tj. mniej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 1,4%. Wśród nowo zarejestrowanych ponad 26% stanowiły kobiety dotychczas niepracujące, a prawie 22% kobiety rejestrujące się po raz pierwszy.

Z ewidencji wyrejestrowano 159,5 tys. bezrobotnych kobiet i było to więcej niż w 2009 r. o 4,1%. Głównymi przyczynami wyłączenia były: podjęcie pracy (36,7% ogółu omawianej populacji) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (30,1%).

Opracowanie

Anna Molenda

Skład komputerowy, wykresy

Agnieszka Kaim

Śląski Ośrodek Badań Regionalnych

Katowice, kwiecień 2011